

Kainuusta maailmanhistorian pisimpiä miehiä

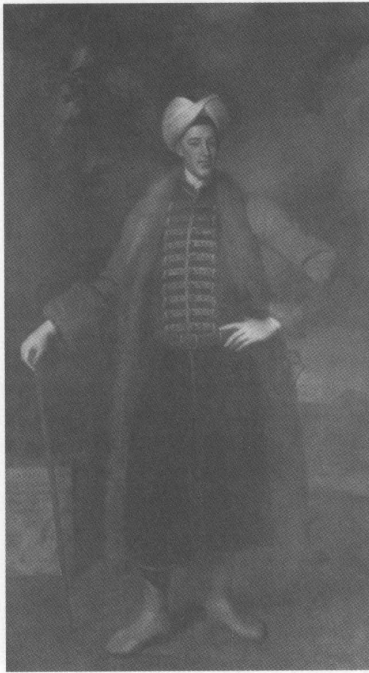
Maailman kymmenen pisimmän tiedossa olevan miehen joukossa on viisi eurooppalaista. Kolme heistä on suomalaisia, joiden kaikkien yhteiset sukujuuret ovat entisessä Paltamon emäpitäjässä. He ovat syntyneet kolmella viime vuosisadalla ja kukin heistä on ollut lähes 2,5 metriä pitkä.

Daniel Cajanus, 247,5 cm. Hän syntyi Paltamossa 1703 kappalaisen perheen kahdeksasta lapsesta nuorimpana. Danielin lapsuus ja nuoruus osui suuren Pohjan sodan ja ison vihan raskaisiin vuosiin. Hän lähti Paltamosta v. 1723 tienoilla maailmalle näyttelemään itseään rahasta, eikä hän koskaan enää palannut Suomeen.

Hän pestautui Puolan kuninkaan August II Väkevän kaartiin kornetiksi ja lipunkantajaksi. Hän lienee kuulunut jonkin aikaa Preussin kuninkaan Fredrik Vilhelm I:n pitkään kaartiin, johon oli koottu Euroopan pisimmät miehet. Daniel Cajanus vieraili monessa muussakin Euroopan hovissa. Hän oli aikansa kansainvälisesti tunnetuin suomalainen ja arvohenkilö, jonka tuttavapiiriin kuului Euroopan ylhäisön nimekkäimpiä edustajia.

Monissa maissa kierrellyt Cajanus viihtyi parhaiten Hollannissa. Hän asui viimeksi Haarlemin kaupungissa. Hän käytti kuvälineenä erikoista vaunua, josta penkit oli poistettu, jotta hän mahtuisi sisään. Cajanus painoi niihin aikoihin 180 kiloa. Hän kuoli Hollannissa 46-vuotiaana v. 1749. Hänen luurankonsa on sittemmin joutunut kadoksiin Haarlemin St. Bavon kirkosta. Hän oli lahjoittanut suuren osan omaisuudestaan uskonnollisille järjestöille ja loput sisarelleen Annalle, joka oli myös tavattoman pitkä, n. 220 cm.

”Pitkän suomalaisen” muotokuva on Hollannissa St. Bavon kirkossa ja Frans Hals -museossa on hänen valtavan iso paitansa ja kolme jalkinetta. Hänen luonnollisen kokoinen muotokuvansa on Kansallismuseon keskusvarastossa. Muotokuvassa hän on pukeutunut puolalaisen aatelismiehen asuun, jota hän mielellään käytti. Muotokuvan maalautti Englannissa v. 1734 Montagun herttua John, jonka ovenvartijana Boughton housen linnassa Cajanus toimi. Herttua arvosti suomalaista niin paljon, että maalautti hänen muotokuvansa aikakauden parhaimpiin kuuluvalla taitelijalla Enoch Seemanilla. Suomen valtio osti taulun v. 1975 lontoolaisesta galleriasta. Cajanus pitää vielä kolmatta sataa vuotta kuolemansa jälkeenkin hallussaan Suomen pisimmän miehen ennätyslukemaa.

Daniel Cajanus 1703-1749
Kuva: Museovirasto

Lauri Moilanen 1886-1913
Kuva: Puolanka-Lehti

Lauri Moilanen, 246,3 cm, syntyi Puolangalla 1886. Hän muutti jo pienenä vanhempiensa mukana Amerikkaan, jossa hänen etunimensä muuttui Louisiksi eli Luwiksi. Hän oli jo 9-vuotiaana miehen mitoissa ja meni varhaisella iällä töihin kaivokseen niin kuin useimmat sen seudun suomalaiset siirtolaiset. 18-vuotiaana Moilanen saavutti lopullisen pituutensa, ja hänet julistettiin silloin maailman pisimmäksi ihmiseksi.

Louis Moilanen oli viime vuosisadan alussa kuuluisuus Pohjois-Amerikassa. Hän esiintyi mm. maailman kuulussa Ringling Brothersin sirkuksessa. Hänen kerrotaan esiintyneen yhdessä maailman painavimman naisen kanssa. Tämä Lydia Weidelman, alun perin Veteläinen, joka painoi parhaimmillaan yli 300 kiloa, oli kotoisin Kuusamosta.

Luwi oli luonteeltaan vaatimaton ja hiljainen, eikä häntä miellyttänyt itsensä esitleminen. Hän jätti lopulta sirkuksen ja palasi kotitalalle leskiäitinsä luo. Hän työskenteli enimmäkseen farmarina, mutta ehti toimia jonkin aikaa myös kapakoitsijana. Jos hänen kapakassaan joskus oli syntymässä rähinää, hänen tarvitsi vain vähän ärähtää, niin tappelu päättyi siihen. Moilanen ei herkästi tuonut esille suunnattomia voimiaan. Hän nautti viimeiset vuotensa suurta luottamusta ja hänet valittiin v. 1911 Hancockin piirikunnan rauhantuomariksi.

Hän kuoli aivokalvontulehdukseen v. 1913, vain 27 vuoden ikäisenä. Kuollessaan hän painoi 181 kiloa ja oli pituudeltaan sama kuin 18-vuotiaana. Hänet haudattiin piirikunnan kustannuksella Hancockissa. Siellä A.L. Paulsenin museossa sekä Houghtonin piirikunnan museossa on tallella Moilaselle aikanaan kuuluneita vaatteita. Lauri Moilanen oli suomalainen elämänsä loppuun saakka. Hänen lisänimensäkin oli kaikkialla ”Finnish Giant” - ”Suomalainen jättiläinen”.